

Glasilo „Slovenskega čebelarskega društva“

za Kranjsko, Štajersko, Koroško in Primorsko s sedežem v Ljubljani.

Urejuje **Frančišek Rojina.**

Izhaja po enkrat na mesec in se pošilja udom brezplačno.

Vsebina: Jan. Jurančič: O premeni leta. — Petrič: Poročilo o občnem zboru. — Fr. L.: Začetnikom dober svet. (Dalje). — Ant. Žnideršič: Opazovalne postaje. — Dopisi. — Raznosterosti. — Listnica uredništva. — Inserati.

O premeni leta.

In pride dan in pride noč,
Okoli homo stali;
In desne roke si drugoč
Kot stari brati dali.

Nar. pes.

Res pride dan za dnevom, mesec za mesecem, leto za letom, pa ravno tako tudi vse to preide v nezmerno večnost, v preteklost ter se ne povrne nikdar več nazaj. Nehoté se ob koncu leta spominja človek — če tudi že v možki dobi — one pomenljive pesmice, koje se je učil že kot šolarček: „Pomlad ide, zopet pride; Čas mladost' je le enkrat.“ Minuli dnevi, meseci in leta, dasi zginejo za vselej, prinesejo nam mnogo seboj ter zapuščajo za seboj spomine, nasledke, takorekoč svoj sad, koji močno vpliva — ali ugodno ali neugodno — na človeško življenje sploh.

Z minulim letom začeli smo ob enem tudi novo stoletje; vsak je bil tem bolj radoveden, kakošno bode kaj novo leto, kakošno novo stoletje. Začetek novega stoletja nam ne obeta kaj prijetnega v javnem človeškem življenju. Nek nenavaden duševni nemir, nekaka razburjenost, nesloga, zvitost, nezaupnost, nezastopnost in needinost javlja se v vseh slojih izobraženega sveta. Vir temu iskati je, mislim, le v splošni, večinoma neopravičeni nezadovoljnosti vseh stanov.

Ob začetku letošnjega novega leta prispeli smo po tem takem do stopinje posebne opreznosti in pazljivosti. In v resnici ni drugače, da mora človek vedno paziti in premišljati, kar sam stori ali govori, kar druge sliši ali storiti vidi, da ne pride v zadrego, škodo, zgnubo ali nesrečo. Upam po vsej pravici, da ne rečem preveč, ako sodim, da čutijo te navedene težnje dandanes vsi stanovi in vse stroke, niti uboga „pasterka čebeloreja“ ni izvzeta.

Kaj je pa tedaj na čebelarskem polju tako hudega, ko je vendar med, ki je čebeloreje glavni sad, tako sladek? — Malo premišljajmo, našli bomo, da je tako, kakor v marsikateri drugi stroki.

Pogovarjala sva se nekdam z nekim glasbenikom o raznih drugih godcih; pravil sem mu: ta in ta zna dobro svirati, oni je še pa boljši; spet za enega še pa vem, ki prekosi vse meni znane godce, ta je mojster v svoji stroki. Mož mi je na to mirno odgovoril: „Svirati znam, več kot svirati pa ne more tudi drugi nobeden.“ — Kakor se je ta mož motil, zlasti, ker še ni bil virtuos v najdaljšem pomenu, tako bi se močno motil dandanes čebelar, ko bi rekel, da zna v čebeloreji dovolj. Ravno današnji čas je v čebelarstvu vedno zmotljiv in nevaren, da še skušene in učene čebelarje sili, še vedno skušati in se še naprej učiti. Zakaj? — Kupec, ki kupuje sadje, mora poznati zdravo jabelko od gnjilega, sicer ogoljufa sam sebe. — Koliko se dandanes piše, uči in priporoča kot neovrgljiva resnica, kot najboljše in potrebno v čebeloreji! Ali je res vse tako? Ali imajo res vsi ti „autorji“ (?) privilegij nezmotljivosti?

S temi pomišljaji, dragi mi bratje čebelarstvi, dovoljujem si spremiti Vas v novo leto. Da ni vse zlato, kar se sveti, naj služi sledeče v dokaz. Nek sicer učen in skušen čebelar trdi (lipski čeb. časn. št. 8, 1901) namreč: „Čebela vidi slabo ali celo nič.“ — Čudna trditev to. Kaj bi rekli mi k temu ali še kdo izmed celo prostih čebelarjev, ki smo dokaj manj učeni od tega čebelarja, ki taji čebelini vid? Kaj bodo rekli še le oni čebelarji, koji — kakoršnih je po Slovenskem mnogo — panjeve prednje strani z raznimi barvami, oziroma podobami naslikajo? Ali bi to kaj pomagalo, da bi čebele in matice lažje našle svoj panj, ko bi te podobe le samo — ljudje, čebelarji — videli? Mislim, da temu ni tako. Kar se tiče mojega mnenja, ne rečem več, nego: Čebela vidi in še sicer prav dobro vidi; le dotičnemu čebelarju se je zmračilo duševno oko, da ne vidi več čuda stvarstva božjega. Koliko so leta in leta študirali naravoslovci, da so spoznali in preiskali čebelni vid, da so našli, da ima čebela petero očes; na vsaki strani po eno večje in vrh glave tri majhna; da so nadalje ona stranska večja očesa čudno in umetno sestavljena (kakor noben stereoskop človeškega dela) iz 3500 optičnih leč, takorekoč samostalnih, posameznih očesec; da je še slednjič vsako to posamezno očesce zopet sestavljeno iz treh leč; in vseh teh 3500 očesec dotika se z notranjo, t. j. s tretjo lečo odebeljenega konca gledalnega živca, kateri po tem prenaša možganom občutek one podobe, katera sploh pride pred oko. — Ali je mogoče, da bi neskončno modri Bog

brez pomena ali zastoj vstvaril tako čudno sestavljeno oko, kakoršnega še višje organizirana bitja nimajo?

Ravno pred kratkim usojal si je trditi nekdo nekaj enakega, namreč, da čebela ne sliši. — Glejte, ali niso čebelarji čudni ljudje! V dvajsetem stoletju je čebela naenkrat slepa in gluha! Kar se temu ali onemu zasanja, začne kar naravnost brez obzira v svet trobiti kot sveto, nerazrušljivo resnico. Mi pa, ki se tudi praktično, in sicer še več nego teoretično, bavimo s čebelami, ne bomo verjeli nobenemu teh modrijanov, temveč mi vemo iz prepričanja, da čebela vidi in sliši. Sicer je še marsikaj nejasnega o čebelnem sluhu, vendar najnovejše verjetne preiskave učijo, da ima čebela sluh v tipalnicah.

Prašajmo se samo, zakaj bi mlade matice „pele“, ko bi čebela ne slišala; in še več: kako bi mlade, še zabudljene (neizležene) matice prvoizleženej odgovarjale, ko bi je ne slišale klicati: tiiii — tiii — tii — ti — ti — ti . . . ?

Mnogo dokazov dalo bi se še navesti, da je naravnost neumnost tajiti čebelni vid ali sluh, vendar trebaló bi preveč časa in prostora; ako želi kdo kaj natančnejega, lahko se zgodi v posebnem članku. Pokazati sem le hotel, da je res marsikaj zmeta ali laž, kar se kot resnica po svetu trosi. Taki krivi nauki izhajajo deloma iz zmote, deloma pa iz častihlepnosti in domišljije. Tukaj navedel sem le dva slučaja; omenil bi jih še pa lahko toliko, da bi bil več nego en „Čebelar“ poln. Žalostno je zlasti, da se prav pogosto motijo celo učeni in zvedeni možje, kar ravno navedena dva slučaja potrjujeta.

Kaj nam naj pomenijo dosedaj navedene reči za novo leto? Hotel sem Vam razjasniti, da smo prišli res tudi v čebeloreji do dobe opreznosti, pazljivosti in borbe. Čebelar bi se naj vedno naprej učil in naj bi vedel, ako kaj sliši ali čita, kolikor je na stvari resnice, v kolikor je koristna, dobra ali potrebna. Še najbolj skušeni in učeni čebelarji imajo dovolj tvarine za preiskovanje in posvetovanje, kar se prav dobro vrši na raznih shodih — kakoršnih bi bilo želeti zlasti pri nas na Slovenskem — še bolj pa v časnikih; le škoda, da smo za pravo, stvarno, pametno in toli podučno posvetovanje v časnikih, še „premladi.“

Kdor nima potrebne znanstvene podlage ali sicer ne priložnosti se sam čebelarsko izobraževati, ali v knjigah in spisih nahajajoče seme presoditi ter zrno od zone poznati, naj si izbere tu ali tam zvedenega čebelarja, kateremu lahko vsestransko zaupa. Ž njim se o raznih rečeh posvetuje ter ga o vsaki potrebni ali dvomljivi stvari povpraša.

Ako kar naravnost vse verjamemo ter mislimo, da je res vsaka „črna pika na belem polju“ nedotakljiva resnica, tedaj pokopljemo vse svoje dosedanje znanje. Že pred 100 leti so fizijologi študirali in do malega spoznali čebelno oko, danes pa pride eden, ki se drzne naravnost ta 100letni truda-polni sad poteptati, rekoč: čebela ne vidi! — Enako je pri drugih rečeh.

Dragi čebelarji! Skušajmo tedaj v novem letu naprej, ne pa sem in tje ali celo nazaj! Napredek je le takrat, ako se držimo tega, kar je resnica, dobro in potrebno. Kdor v čebeloreji že nekoliko več zna, naj drugemu rad pove in pokaže, da se začetnikom ne bo godilo, kot se je svoje dni meni,

ko je še vladala med čebelarji ona grda stara sebičnost, nevoščljivost in k temu še babjeverstvo.

Ako smo zraven gospodarskih in družabnih rečij oskrbeli vse, kar je v zimi našim čebelicam potrebno, lahko si mirno od poletnega dela odpočijemo ter nas v gorki sobi navdajajo razne misli o starem in novem letu. Ko nas spremlja premišljevanje nazaj v pretečeno leto, preiskujemo, kar smo se naučili, kar smo izkusili in doživeli dobrega, znamenitega in koristnega za čebele; ne pozabimo pa tudi na neugodnosti in neprijetnosti ali čebelam škodljivih dogodkov, da se jih v prihodnje tembolj varujemo. Ravno iz skušnje se človek največ nauči, ako si iz praktičnega življenja zapomni dobre in slabe dogodke ter jih v prihodnje porabi. Ob enem nas vodi premišljevanje tudi naprej v novo leto, tje v temno prihodnost, kojo si le v duhu slikamo, nikakor si pa ne moremo mnogo določevati. Lahko si proračunamo, kaj in kako bomo storili, kaj opustili, česa se ogibali, da bodemo izpolnili, kar je čebelicam za njih obstanek in razvoj potrebno, vendar izid in vspeh vsega tega moramo prepustiti usodi.

Pri tem premišljevanju nikakor ne smemo prezirati onega velikega „roja“: čebelarskega društva, slovenske čebeloreje sploh! Skrbimo, da stori vsak po svojih zmožnostih za napredek in povzdigo naše čebeloreje!

Vsem čebelarjem želim v novem letu v čebeloreji dober vspeh; dal jim Bog vse lahko storiti, kar je za slovensko čebelorejo sploh, posebej še pa za čebelarstvo slehernega v korist. Želim, da bi imeli iz čebeloreje obilno materijelne, še več pa npravne koristi. Saj ni stroke na svetu, ki bi moralno tako blagodejno in izgledno vplivala na človeški duh, kakor je ravno čebeloreja. Zlasti pa želim, da bi vsak čebelar vžival iz čebeloreje obilno veselja, kajti tudi v tem se ne more meriti s čebelorejo nobena stroke na svetu; koliko nedolžnega veselja, srečnih in prijetnih ur vživa pravi, skrben čebelar pri svojih čebelicah. Pa le ono srce, ki je takorekoč že vstvarjeno za čebelice, vé, kaj je veselje v čebeloreji. Pravo veselje je največje plačilo za ves trud ter osladi vse težave in grenke ure, kojih seveda tudi v čebeloreji ne manjka.

Novoletne želje našemu društvu izražam pa sledeče: Bog daj čebelarskemu društvu dober vspeh; vsa potrebna sredstva, da doseže in si utrdi dober temelj k pravemu razvitku in resničnemu napredku; da bi zamoglo svoje ude po svojem namenu znanstveno in stvarno podpirati; da bi le samo dobre nauke razširjalo, svojim udom v vsakem slučaju služilo kot dober, zanesljiv svetovalec ter jim odbralo žito od ljulike; da bi kot mogočno, rodovitno drevo v vrtu mile nam Slovenije blagodejno razširjalo svoj obilen sad!

Vivat, crescat, floreat!

Resnica vedno bo ostala
In domišljija bo propala!

Jan. Jurančič.

Poročilo o občnem zboru.

Šentjanžev dan v I. letu XX. stoletja — — — brrr! Na ta dan povabil je naš marljivi gospod predsednik v „Mestni dom“ vse slovenske čebelarje k občnemu zboru z najboljšim namenom, da se zopet enkrat veseli snidemo ter se kaj pogovorimo o napredku prekoristne čebeloreje, a gosp. Črnagoj je obračal, nepoboljšljivi „Jupiter pluvius“ jo je pa obrnil.

Še danes sem jezen na tega — starega sitneža — in naj ga le „koklja brčne!“

Saj pa je bil res on največ kriv tega, da se je udov komaj toliko zbralo, da smo zamogli biti sklepčni.

Zborovanje otvoril je g. predsednik — vsled velike nesreče, ki je zadela njega in njegovega Ivančka — s prav kratkim govorom. Ubogi Ivanček si je dan poprej po nesreči s steklom prerezal roko in morali so ga prepeljati v bolnico. Kako je hudo kaj tacega za skrbnega očeta si lahko mislimo — saj se nam še čebelica smili, ako jo po nesreči le malo kam pritisnemo.

In g. urednik, Vi ste morali božične počitnice prebiti bolan v postelji, pa nič bolje se ni godilo ta dan g. blagajniku, ki se je že iz „Mestnega doma“ moral podati domov, ker prehlad mu je stresal kosti, da revež še govoriti ni mogel. O to mokrotno vreme — še za pse ni zdravo!

Gospod predsednik podal nam je torej sam vsa poročila, kolikor mu je bilo mogoče — in da si vsled nesreče vidno potr in žalosten, nas je slednjič jako razveselil z naznanilom, da je naše društvo prebolelo usodni udarec, kojega mu je zadal tisti blagajnik, ki je z društvenim premoženjem po Češkem „gigerla“ igral. Naša blagajna ima toraj sedaj čistega premoženja krog 150 K. Hvala Bogu, da smo prišli enkrat na zeleno! Bati se nam za naprej torej ni, ako le vsak ud stori svojo dolžnost in plača 2 K vsaj v prvem mesecu, kajti sicer ne bo „Čebelarja“ 2. številke nikdo prejel. Udje — neplačniki so našemu društvu pravi „špičmohi“, takih toraj treba ni!

Slovensko čebelarstvo bo pa tudi v bodoče deležno obile podpore, kakor nas je zagotovil — oče našega društva — blagorodni gospod ravnatelj Pirc.

G. urednik! Sedaj bi pa najraje vrgel držalo in pero iz roke, mesto da bi Vam in „Čebelarju“ poročal o volitvah — pa naj bo, ker so to moje prve vrstice — povem Vam pa zato vse samo ob kratkem.

G. predsednik nam je opravičeno potožil, da ga obiskuje nesreča za nesrečo, po vrhu je pa z raznimi opravki tudi res preobilno obložen — toraj ni mu nikakor mogoče še nadalje biti predsednik. Ravno tako je tudi g. podpredsedniku iz oddaljenega Grahovega res težko in nemogoče redno hoditi k odborovim sejam, pa tudi g. Pavlin ne prevzame več odborništv. Kaj, g. urednik! Kje drugod se vse peha za častna mesta — tukaj se jih pa kar po vrsti vsak brani! Navzoči si v tem mučnem položaju nikakor nismo vedeli pomagati — le g. nadučitelj Jos. Zajec, ki je vedno bolj „korajžen“, ni odnehal z raznimi nasveti, s katerimi je pritiskal in pritiskal toliko časa, da se je g. Črnagoj vendar še udal in sprejel soglasno izvolitev. G. Babnik je

sprejel čast podpredsednika in podpisane mesto odbornika. Stari odborniki so gg.: Bizjan, Kunovar, Pucihar in g. Žnideršič.

Novega urednika „Slov. čebelarju“ nismo izbirali in ne izbrali, ker upamo, da našega g. Rojine ne bo še letos slana vzela.

Nasveta g. Kurbusa iz Štajerskega — radi brezplačne razdelitve uzornih panjev in panjev s čebelami se je na predlog g. Zajca — rešitev tega prepuстила odboru.

Predlogu pa g. Kurbusa za ustanovitev podružnice na Štajerskem je g. predsednik ugodno odgovoril.

Gospod predsednik — sam na sebi ves potr in žalosten — je zborovanje prav na kratko sklenil z besedami:

„Želim vsem čebelarjem srečno novo in bogato čebelarstvo leto!

Bog daj ugodnega vremena, potem se nam bodo izpolnile te želje!

Petrič.

Začetnikom dober svet.

Poroča Fr. L.

(Dalje.)

Sedaj še kaj k točki 16., glede umetnih rojev. (Glej zadnjo številko „Slov. Čeb.“ prejšnjega letnika).

b) Ako čebelar ne more ali noče pričakati naravnega roja od panja že popolnoma ugodnega za rojenje, in sam poseže v panj, da si roj vzame, oziroma sestavi, — postane to umetni roj, ki pravilno narejen, ni prav nič slabši od naravnega.

Izkušenemu čebelarju narejanje ali sestavljanje umetnih rojev ne dela nobenih težkoč; pač pa začetniku, kateremu svetujem, če ni posebno praktičen, da prve dve leti na umetne roje sploh ne misli in čaka raji naravnih rojev. Način delanja umetnih rojev je mnogoteri — skoro vsak napreden čebelar ima svoj „sigurni“ način. Omenim le dva sledeča, dosti enostavna pa dobra.

Umetni roj smemo vzeti le zelo močnemu panju, ki ima veliko zalege, trote, v precej razširjenem plodišču vse satnike dodelane, s zalego napolnjene ter z mladimi čebelami popolnoma zasedene.

Sedaj pa treba premisliti, ali imaš kako mlado, oplojeno, dobro zaležno matico, ali nimaš nobene.

a) Če jo imaš, narediš umetni roj takole:

Lepega dne, narbolje po deževnem vremenu, ko delavke iz panjev drvijo na pašo, vzameš močnemu, za roj ugodnemu panju, polovico satnikov (katerim matične celice odvzameš) s čebelno zalego in medom in te obesi v kak prazen panj. K tem potem smeteš iz istega panja nekako polovico mladih čebelic. Paziti pa moraš, da ž njimi vred tudi matice v novi panj ne smeteš. Potem vložiš v ta panj radi varnosti za 24 ur v kletki zaprto založno matico in en prazen sat z vodo napolnjen za mladi plod, ker mlade čebelice po njo iz panja ne gredo. Čez 6—7 dni ga že lahko odvzameš in nadomestiš s začetkom umetnega sata. Za napajanje služi seveda še bolje, če ga imaš, pitalni balon.

Obema panjema potem po potrebi pridevaš še kaj umetnega satovja, ali kar je še bolje, že dodelanih praznih satnikov.

β) Če založne matice nimaš, potem vzemi od kakih treh za roj ugodnih panjev, vsakemu eno tretjino satnikov s plodom (pa brez matičnjakov), eno tretjino mladih čebelic in nekaj praznih satnikov ali umetnega satovja in sat z vodo. Matice seveda moraš pustiti v dotičnih panjih.

Po dveh dneh prideni temu novemu panju sveže pokrito matično celico iz narboljšega plemenjaka, ki se za roj pripravlja, ker takih ima vedno dovolj.

Druge načine delanja umetnih rojev si lahko poiščeš v prejšnjih letnikih „Slov. Čebelarja“.

Pomniti treba, da sat z vodo je narbolje obesiti za prvi sat za sprednjo končnico panja, toraj kot drugi sat od žrela, in da panjem, iz katerih jemljemo umetni roj, treba vselej pustiti starejši plod, ker čebele delavke, katerih pri napravljanju umetnega roja doma ni, so že starejše čebele, ki prej umrjejo in ako bi ne bilo takoj dosti mladih čebelic, oskrbnic, bi veliko plodu v maternem panju poginilo. Zato bi v kratkem času silno opešal.

Narboljše se seveda umetni roj naredi, ako imamo pri rokah založno, oplojeno matico — vzgojeno v valilnici, katero kasneje opišem.

17. Roparice. Ob času, keदार zadostne paše narava več ne ponuja, iščejo in stikajo čebele po vseh kotih, kje bi se še kaj oblizniti dalo.

Zato obletujejo posamezno čebelnjak, domačega in tuje, kjer kaj čutijo. Če se le eni posreči v tuji panj zmuzniti se in iz njega kaj medu odnesti, imaš takoj cele roje tujih čebel — roparic — pred svojim čebelnjakom.

Previdni čebelar, da sam ropanje svojih panjev ne povzroči, pazi dobro, da brez nujnosti ne odpira ob koncu paše svojih panjev in ne pusti nikoli v čebelnjaku orodja, okvirčkov, panjevih pokrovov ali celo odprtih panjev, z medom onesnaženih, i. t. d.

Dalje ne trpi v svojem čebelnjaku slabičev in po končani paši pripre vsem panjem žrela tako, da pri slabših zamore le ena, pri močnejših pa po dve čebeli prihajati v panj in iz njega. Prav dober pripomoček, da se ropanje zabrani, je, ako se pod brade panjev vložijo cunjice s karbolinejem namočene, da tuje čebele ne draži medeni duh, prihajajoči iz panjev.

Kako se spozna ropani ali ropajoči panj? Ako zvečer iz kakega panja izletujejo čebele, ko so že pri vseh drugih izletovati nehale, je to gotovo znamenje, da je dotični panj ali ropan, ali pa sam ropa. Če odletujejo čebele iz panja, obrnjene proti panju, in so polnega, napihnjenega telesca, je panj ropan. Takemu postavi pred priprto žrelo na pošev kos stekla ter zmanjšaj žrelo samo za eno čebelo. Če je pa ropano ljudstvo tako slabotno, da mu vse to nič ne pomaga, odnesi panj iz čebelnjaka, odvzemi mu vse satovje, matico uniči ali zamenjaj in čebele dobro z medom napojene stresni pred čebelnjak, da si novo bivališče izprosijo. Prostor, kjer je panj stal, zamaši z otavo ali mahom.

Odkod da roparice priletujejo, zveš, ako vse čebele na bradi ropanega panja med ropanjem posuješ z moko in opazuješ, kam belo oprasene odletujejo.

Če si spoznal, da imaš roparice v svojem lastnem čebelnjaku, nasuj jim med njihovo satovje maka, pšena ali kaj podobnega, da bodo imele s snazženjem svojega bivališča dovolj opravila in pomaži brado njihovega panja s česnom, da jih druge čebele ložje spoznajo.

V vseh panjovih pa pusti po končani paši le toliko satnikov, kolikor jih morejo čebele gosto zasesti. Dobro je tudi, ropani panj po več dni imeti dopoldau zaprtega, namreč njegovo žrelo, dokler čebele tega panja ne nehajo oblegati.

Pitanje za silo ob tem času sme se vršiti le ob mraku in zgodaj zjutraj, posodice treba je odstraniti brez vsega sledu po medu. Tudi prazno satovje ne sme po čebelnjaku razmetano ležati, ampak naj bo vselej skrbno zaprto. Ako pa vse to nič ne pomaga in ne moreš ropanja odpraviti, potem odnesi za nekaj dni ropajoči ali ropani panj vsaj pol ure daleč k čebelarju sosedu v njegov čebelnjak, to gotovo pomaga.

Čebel roparic kot plemena ni nobenega, le to je dokazano, da je k ropanju narbolj nagnjeno pleme cyperk, lahinj in egyptovskih čebel, katere pa zato toliko srditeje svoj dom branijo.

(Dalje sledi.)

Opazovalne postaje.

(A. Žnideršič.)

Čebelarstvo se ne da prikrojiti po kopitu; ta stroka hoče moža, ki zna in želi proučevati razmere in naravo, da si tem priležno svoje navodilo za čebelarenje sestavi. Prav imajo tedaj oni, ki pravijo, da mora biti pravi čebelar kos naravoslovca!

Nobena knjiga in naj bo še tako obširna, ne more ti podati popolnega navodila za tvoje čebelarenje, kajti dva kraja si nista za čebelarstvo povsem enaka.

Razen rastlinstva igrajo razni vremenski pojavi, kakor solnce, padavina, veter itd. važno vlogo v čebelarstvu, ne le na vegetacijo kot producenta nektarja, temveč na ves notranji razvoj čebel.

Večkrat so medonosne rastline v bujnem cvetju, polne nektarja, a čebelam vreme po več dni, po več tednov izlet zabranuje; večkrat nastopi nasprotno stanje, tako, da je vreme ugodno, a ni vsled suše kaplje nektarja.

Najvažnejše vprašanje vsacega čebelarskega okoliša je paša. Redkokje dobe se kraji, ki bi imeli pašo v treh letnih časih, bolj pogosto v dveh, največ pa samo v enem letnem času. Čas glavne paše mora vsak napreden čebelar natančno poznati, ta mu daje navodilo, prikrojiti svoje delovanje tako, da bo z velikimi armadami kratki čas glavne paše z dobičkom izkoristil. Delati mora tedaj na to, da nastavi matica 6 tednov pred začetkom paše, zalego v največjem obsegu.

Da mu bo pa mogoče glavno pašo svojega okoliša natančno konstatovati, imeti mora eden svojih srednjemočnih panjev na tehtnici.

Brez tehtnice naj ne bo nobeden napreden čebelar, ker ta je kazalec vsega čebelnega stanja.

Čebelar brez tehtnice ne ve kdaj njegovim čebelam živeža primanjkuje, vidi jih sicer živahno izletavati, morda tudi pridno obnožno nositi, ve pa ne, da postaja vzlic temu njihova zaloga od dne do dne bolj pičla. V takem slučaju omeji matica nastavljanje zalege, ko pa nastopi glavna paša, primanjkuje delavk.

Čebelar s tehtnico ve, koliko so mu čebele čez zimo povžile, koliko porabijo v spomladnih mesecih, ve, ako mu v teh mesecih zadostno prinašajo, ali so vse porabile, ako jih je treba špekulativno pitati, ali vdobe že zunaj obilo paše; istotako lahko konstatuje spomladno, poletno in jesensko, a izmed teh glavno pašo.

Marljiv čebelar skrbi pa tudi za setev in saditev medunosnih cvetlic in dreves, če pa hoče od teh kacega dobička imeti, sejati mora take, ki cvetejo v onem času, ko ni v njegovem kraju nikake paše. A tudi to mu ni mogoče drugače določiti, kot če tehta.

Po načrtu enega leta se pa tudi ne da čebelariti, kajti dve leti si nista enaki; tehtnica naj nam bo tedaj vedno kazalec; njena pomoč je neprecenljive vrednosti, a zapiski, če se jih redno sestavlja in shranjuje, so več vredni kot debele čebelarske knjige. Iz večletnih zapiskov, spoznati je mogoče vse dobre in slabe strani svojega kraja, in če boš te imel, vedel bodeš tudi kako čebelariti.

Kako se pa tehtnica uporablja? Na tehtnici, navadni decimalki, imajo čebelarji po en svojih srednjemočnih panjev. Ta panj tehtajo v čebelarskem letu, to je od 1. aprila do 30. septembra vsak dan, v ostalih mesecih pa trikrat na mesec. Prinosa in upad zapisujeta se sproti.

Razven tehtničnega stanja, zapisujejo pa čebelarji tudi druge vremenske pojave, kakor solnce, padavino, veter, gorkoto, zračni tlak, itd.

Švicarji, kateri imajo vzorno čebelarstvo in ki marširajo pred vsemi drugimi, so ravno z opazovalnimi postajami ta napredek dosegli. Po njihovem vzorcu ustanovilo je pred nekaterimi leti centralno društvo na Dunaju, spoznavaje njih eminentno važnost, enake opazovalne postaje po Avstrijskem; med temi je od lanskega leta tudi naš čebelnjak v Il. Bistrici.

Želeti bi bilo, da bi se tudi pri nas ustanovile enake opazovalne postaje. Od njih ne bi imeli le dotični čebelarji dobiček, dalo bi se marveč rešiti na podlagi proučevanj še marsikako drugo vprašanje, katero nam je osobito za našo pasmo še nejasno. Bili bi pa s tem tudi organizirani vsi napredni čebelarji in dalo bi se slovensko čebelarstvo s tem gotovo hitrejšo pospešiti.

Letošnja spomlad bil bi za začetek pravi čas. Če se kateri gospodje za to zanimajo, blagovole naj mi naznaniti, — morda res pričnemo.

Da dam čebelarjem majhen vpogled v zapiske take opazovalne postaje, priobčim rezultat naše opazovalne postaje iz preteklega leta v naslednji tabeli.

Opazovalna postaja II. Bistrica. Višina nad morjem 400 m.

Leto 1901	Mesec	Prinos			Upad			Skupno	Največji učinek	Dne	Temperatura		Mesečna sredina	Dnevi letanja	Dnevi		
		mesečna tretjina									z dežjem	s solncem					
		1.	2.	3.	1.	2.	3.					0			1/2		
		dkg	dkg	dkg	dkg	dkg	dkg										
April	—	15	70	105	95	85	—200	55	22.	0	21	7.5	28	7	25	21	
Maj	410	90	200	60	170	150	320	150	3.	4	30	15.8	30	11	11	23	
Junij	470	140	980	—	220	110	1260	180	28.	10	32	19.7	28	12	7	4	
Julij	600	190	—	150	110	170	360	220	6.	10	31	19.0	31	19	1	21	
Avgust	—	—	470	180	110	100	80	90	21.	9	30	19.5	30	9	4	8	
Septem.	30	—	20	60	100	90	—200	20	6.	6	24	15.7	25	15	14	5	
Oktober	10	—	—	30	20	10	—50	10	2.	1	20	11.6	19	17	12	5	

Iz te tabele je razvidno, da je znašal primankljaj meseca aprila in septembra po 2 kg, meseca oktobra pa 1/2 kg, skup tedaj 4 1/2 kg. Od maja do 31. avgusta pridobil je panj na teži za 20.20 kg. Ker je pa ta panj tudi v zimskih mesecih 900—901, kateri niso tukaj navedeni nekaj porabil, izkazal je čistega dobička v celem letu le nekaj nad 11 kg.

Iz gornjega konstatuje se tudi, da je bila glavna paša v tretji tretjini junija in prvi tretjini julija, tedaj od 20. junija do 10. julija, to je v času lipinega cvetja.

Omeniti moram, da ta panj ni rojil, da pa tudi večina družih ni rojila; sploh je bilo, kar se tiče rojev, pri nas tako slabo leto, kot ne pametijo tacega najstarejši čebelarji, a tudi pridelek medu bil je skoro enako slab; ponesli so se le panji z mladimi sposobnimi maticami, kateri imajo sploh vse sposobnosti dobrega plemenjaka. Proč tedaj s slabim materijalom! Razplodujmo le zlahtno in sposobno pleme, katero nas tudi v slabih letih ne prevari.

Dopisi.

Iz Kranja. — Gospod urednik, cenjeni čebelar sosed! Ko ste se pred par leti priselili sem pod našo Šmarjetno goro, ravnali ste se po Abrahmovem vzgledu, in zasedli desni breg Save, ko sta mene našli na levem, da ne bi nastal prepir med Vami in menoj, med Vašimi in mojimi ljudstvi. Vaša ljudstva pa niso poslušala Vas, svojega gospodarja, ampak so krenila čez reko in prišla v dotiko z mojimi ljudstvi, zlasti ob času rojev. In prigodilo se je v tistem času, da ste opazili pred svojim panjem poleg svojih čistokrvnih sivk, tudi mladice z rumenimi, celo temnorudečimi pasovi.

Ko sva se potem prvič sešla, sem Vam bral že iz oči, da me imate na sumu, da gojim laško ali ciprsko pasmo in tako izpodrivam domačo sivko.

Poučil sem Vas, da temu nisem jaz vzrok, tudi moj prednik in učitelj, amerikanec Benton ne, pač pa morebiti neki Čeh Dokoupil, ki je pred kakimi dvajsetimi leti čebelaril v Dupljah ter gojil in razpošiljal svoje ciprijanke zlasti na Nemško in Rusko. Povedal sem Vam, kako se tudi jaz borim proti tuji pasmi, da sem v osemnajstletnem svojem čebelarjenju moral že trikrat poseči po čisti sivi pasmi iz loških hribov.

Zagovarjal sem tudi svojega učitelja Bentona, o katerem ste mislili, da je, kot potovalni čebelar, tuje čebele morebiti seboj vozil. Nikdar! Amerikanec Benton je bil preje učitelj, pa čebele je ljubil in imel že od otročjih let. Pozneje je šel na državne stroške proučevati čebelarstvo, najpreje ob sredozemskem morju, potem na Nemško in konečno na Kranjsko. Ko je kake tri leta prebil v kakem kraju, prodal je, kar je v naglici prodati mogel, seboj pa je vzel le svoja literarna dela in odšel. Pisal je veliko o čebelarstvu, toda le v angleškem jeziku za svoje rojake Amerikance. Njegova obširna knjiga o čebelarstvu je bila od države odkupljena. Podoba, ki predočuje, v kakem redu stavi matica spomladi zalego in se nahaja skoraj po vseh učnih knjigah, je njegovo delo. Tri leta je živel tukaj, živel le za čebele in pisateljstvo. Z ljudmi ni občeval. Čebelarja pa, s katerim je mogel občevati, sprejel je presrčno in ljubeznivo. S čebelami je ravnal skoraj preveč lepo, kakor bi bile zlate. Ako je našel kje na polju kako obnemoglo, pobral jo je, nesel tudi posamezno domu, jo nasitil in izpustil. „Najsibo moja ali čigaverkoli“, — je rekel — „živi naj!“ Razpošiljal je tudi matice v posodicah, katere je bil sam izumil in sam naredil. Pridejal je matici le kakih 10 čebel, mladic, pravih sivk, brez rumenkastih obročkov. Tedaj tudi njemu niso bile pisanke po volji. Razlagal pa si je to stvar drugače, kakor mi in v tem mislim, da se je pri vsej svoji učenosti le motil. „Lega te deže“, — je rekel — „je taka, da more človek soditi kakršna čebela je tu; ne svetla, kakor laška, pa tudi ne črna, kakor nemška, ampak zmes iz obeh, to je siva. V nepreglednem času se bo umaknila Vaša sivka rumeni čebeli iz juga“.

Rekel sem, da je imel Benton čebele zelo rad. Še rajše je imel morda svojo kokoš, katero je priučil, da mu je pred panjem lovila trote. Trdil je, da se ob najživalnejšem letanju niti enkrat ne zmoti, da bi pobrala raz prašnico čebelo namesto trota. Rad mu to verjamem, ker bi je sicer pri svoji ljubezni do čebelic ne bil trpel.

Že davno nisem slišal več od Bentona, le toliko sem zvedel, da je zopet učitelj v Bostonu. Letos pa berem o neki tožbi, v kateri toži nek vrtnar sosed čebelarja, da mu čebele delajo škodo s tem, da mu sadje objedajo. Prvi sodnik je obsodil čebelarja v povrnitev škode. Zoper to obsodbo se pa čebelar pritoži pri višjem sodišču. To pokliče kot izvedenca Frank Bentona. Pazite dobro, gospod urednik, izpoznali bote Bentona po njegovem delu, ki ravna s čebelami, kakor bi bile zlate. Benton prinese seboj eno čebelo, te pa ne trpinči, ampak jo prej s kloroformom omami, potem dokazuje pred sodiščem z omamljeno čebelo, da ta žival kože na sadju sploh prejesti ne more in — čebelar je bil oproščen.

Zanimalo Vas bode tudi, kako je strokovnjak Benton sodil o našem čebelarstvu sploh: „Vaša čebela je ena najkrotkejših, kar jih poznam. Tudi pridna je in vztrajna. Toda način Vašega čebelarjenja ni pravi.“ Opomniti moram, da sem čebelaril takrat v navadnih kranjskih panjih z nepremakljivim satovjem. „Tako, kakor čebelarite Vi, tako izgojujejo drugod matice. Omislite si panjove, katere zamorete po potrebi povečati in zmanjšati in ne glejte na število panjev, toliko več pa na močna ljudstva. Pašo imate tako obilno, da si boljše ne morete želeli. Kupčija s čebelami ni stanovitna in pridelovanje voska se ne izplača. Ako si omislite 30—40 pravih panjev in pridelujete med, zamorete preživiti z dohodki sebe in družino. Panjev v katerih se pripira matica in omejuje zalega, Vam ne priporočam, ker pripiranje je dokaz, da panj ni dosti velik.“

Tako je govoril Amerikanec pred 18 leti, ko je bilo pri nas le malo panjev s premakljivim delom. V marsičem je imel prav. Gerstungov panj, katerega Vaš cenjeni list priporoča, je velik korak naprej v tem smislu.

Bodiva toraj prijatelj, ljubi sosed, tudi v prihodnje, kakor sva bila do zdaj, enako Abrahamu in Lotu in imejva potrpljenje z našimi sivkami, četudi se nama bodo nosile po „novi modi“ z rumenimi in rudečimi pasovi.

Pozdravlja Vas Vaš sosed

L a m p è.

Raznoterosti.

Topilniki za vosek in pločevinasta posoda, ki se pri topljenju omaže, se snaži najbolje s pepelom in vročo vodo.

Za namakanje stiskalnice za umetno satovje se lahko prav dobro rabi sladko mleko, razredčeno z dvema deloma vode.

Kdo plačuje vosek najdražje? Na to vprašanje odgovarja prav dobro nek nemški čebelarški list: Čebele same, ako jim ga damo v pravem času kot cele umetne medstene.

Listnica uredništva.

»Dragi čebelarji! Na občnem zboru se je sklenilo, da se pošlje prva številka »Čebelarja« vsem dosedanjim udom, druga in naslednje pa samo — plačnikom. Zatoraj v kratkem pošljimo udnino!

Proda se 12 jako okusno in originelno slikanih dvojakov Gerstungove mere, posebno ugodne za kraje z obilno ajdovo pašo. Cena po dogovoru. Naslov pove uredništvo »Čebelarja«.

Razne panjove izdeluje Jakob Virient, čebelar v Olševku št. 1. pošta Kamnik.

4 kg umetnega satja, 20 X 25 cm, proda po 4 K Matevž Ploj, čebelar v Gornji Senarski, pošta sv. Trojica v Slov. goricah na Štajerskem.

Udnina (1 gld.) in reklamacije naj se blagoizvolijo pošiljati gospodu Avg. Puciharju, faktorju Blasnikove tiskarne v Ljubljani, (Breg št 12), dopisi in članki za list pa uredniku „Slov. čebelarja“ Francišku Rojini, nadučitelju v Smartnem pri Kranju.